

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การถ่ายทอดวัฒนธรรมอีสานผ่านหนังสือการ์ตูนหนูหิ้นอินเตอร์ ในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายการถ่ายทอดวัฒนธรรม อีสานผ่านหนังสือการ์ตูนหนูหิ้นอินเตอร์ ในกลุ่มนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย (The dissemination of Northeastern culture via NOO-HIN INTER Comics to secondary-level students)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวปุณณิศา สีโรตมาภรณ์ (Miss Poonnisa Sirottamaphorn)
แผนกวิชา/คณะ	คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสุนธิ
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การถ่ายทอดวัฒนธรรมอีสานผ่านหนังสือการ์ตูนหนูหิ้นอินเตอร์ ในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย” นี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ผสมผสานกับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ที่มุ่งศึกษาเนื้อหา (Content Analysis) ของการ์ตูนเพื่อวิเคราะห์ปริมาณและประเภทเนื้อหาเชิงวัฒนธรรมอีสาน อีกทั้งยังวิเคราะห์ตัวบท (textual Analysis) ของการ์ตูนเพื่อศึกษาการถ่ายทอดวัฒนธรรมอีสานและ นำวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) เพื่อวิเคราะห์การถอดรหัสและตีความของผู้รับสาร ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่อยู่ในภาคอีสานซึ่งถือเป็นคนในวัฒนธรรมย่อย และผู้รับสารที่อยู่ในกรุงเทพฯซึ่งถือเป็นคนในวัฒนธรรมหลัก โดยใช้ทฤษฎีสัญญาวิทยา (Semiology) แนวคิดทางด้านวัฒนธรรมศึกษาเชิงวิพากษ์ (Critical cultural study) และแนวคิดเรื่องผู้รับสาร เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ผลการศึกษา

1. หนังสือการ์ตูนเรื่องหนูหิ้นอินเตอร์ มีการนำเสนอเนื้อหาประเภทวัฒนธรรมอีสานครบทั้ง 5 ประเภท โดยมีเนื้อหาประเภทคหกรรมศิลป์มากที่สุด ได้แก่ ด้านเสื้อผ้าและการแต่งกาย รองลงมาคือประเภทศิลปะ ได้แก่ ด้านภาษา ประเภทการช่างฝีมือ ได้แก่ ด้านการจักสาน

ประเภทกีฬาและนันทนาการ ได้แก่ ด้านการละเล่น และประเภทมนุษยศาสตร์ ได้แก่ ด้าน
ขนบธรรมเนียมประเพณี

2. ส่วนภาพรวมของการถ่ายทอดวัฒนธรรมอีสาน พบว่า มีการปรากฏเนื้อหา
และภาพที่สื่อให้เห็นวัฒนธรรมอีสานได้อย่างเด่นชัด ได้แก่ การใช้ภาษาอีสาน การปรากฏภาพ
เครื่องดนตรี การแต่งกาย บ้านเรือน เครื่องจักสานที่ใช้ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละครในการหา
อาหารจากแหล่งธรรมชาติและการกินอยู่ด้วยความเรียบง่าย รวมไปถึงการสะท้อนให้เห็นเกี่ยวกับ
ประเพณี ค่านิยมและความเชื่อต่างๆ ของชาวอีสาน ส่วนความหมายแฝงเร้นที่ปรากฏอยู่ใน
องค์ประกอบของการ์ตูนผ่านตัวละครหลักเรื่องนี้ ได้แก่ ตัวละคร ฉาก และการแต่งกาย พบว่า มี
การกำหนดลักษณะของตัวละครที่แสดงให้เห็นสถานภาพทางสังคม ชนชั้น และฐานะทางการเงิน
ที่แตกต่างกันได้อย่างชัดเจน โดยตัวละครหญิงจะมีลักษณะทางวัฒนธรรมและค่านิยมที่ดูดีกว่า
หรือตกเป็นรองคุณมิลค์ทั้งหมด ได้แก่ การศึกษาที่จบเพียงระดับประถมศึกษา การประกอบอาชีพ
ผู้ดูแลบ้าน ลักษณะการแต่งตัวที่ธรรมดา ฐานะทางบ้านที่ยากจน อีกทั้งมีรูปร่างหน้าตาที่ไม่
สวยงาม ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถสื่อออกมาได้จากภาษาภาพในองค์ประกอบของการ์ตูนเรื่องนี้

3. ผู้รับสารส่วนใหญ่ทั้งในวัฒนธรรมอีสาน ซึ่งถือเป็นคนในวัฒนธรรมย่อยและ
ผู้รับสารที่อยู่นอกวัฒนธรรมอีสาน ซึ่งถือเป็นคนในวัฒนธรรมหลัก ได้ถอดรหัสและตีความหมายได้
ตรงตามประเด็นที่ผู้เขียนตั้งใจจะสื่อความหมาย (Preferred Reading) ส่วนการถอดรหัสและ
ตีความหมายที่แตกต่างไปจากประเด็นที่ผู้ส่งสารใส่รหัสมา (Oppositional Reading) มากที่สุด
คือ การให้เกณฑ์การสร้างภาพเหมารวม (stereotype) ของคนใช้แรงงานเป็นตัวแทนของคนภาค
อีสาน ทั้งนี้ เนื่องจากผู้รับสารแต่ละบุคคลมีประสบการณ์ในการดำรงชีวิตและมีพื้นฐานทางด้าน
วัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกัน

Thesis Title The dissemination of Northeastern culture via NOO-HIN INTER
 Comics to secondary-level students

Author Miss Poonnisa Sirottamaphorn

Faculty Faculty of Journalism and Mass Communication,
 Thammasat University

Advisor Assoc.Kitima Surasonti

Academic Year 2008

Abstract

In the study into “The dissemination of Northeastern culture via NOO-HIN INTER Comics to secondary-level students”, the researcher used qualitative research together with quantitative research focusing on content analysis of comics to analyze the quantity and type of Northeastern culture content and analyze textual analysis of comics to study into the dissemination of Northeastern culture and bring focus group interview for analyzing and decoding and interpreting by audiences who were secondary-level students living in Northeastern region, who are considered those in sub-culture and audiences living in Bangkok who were considered those in dominant culture by using Semiology theory, concept on critical cultural study, and concept on audiences as the criteria for analysis of findings of study.

1. NOO-HIN INTER Comics presents Northeastern culture content of all 5 types with domestic arts at most including on clothes and dressing; secondly, is the arts including on language, craft type including weaving, sports and recreation type including plays, and humanities including traditions and cultures.

2. The overall image of the dissemination of Northeastern culture was found that the content and picture that obviously conveyed the Northeastern culture appeared including the use of the Northeastern language, the pictures of music instrument, the dressing, the houses, the weaving tools used, the way of lives of the characters in finding food from nature and the simple living including the reflection on traditions, values, and beliefs of the Northeasterner. The latent meaning appeared in the elements

of comics through the main characters including characters, scenes, and dressing, were found that the characteristics of characters were determined demonstrating the social status, class, and financial status that were clearly different. The NooHin character had less advantage or lower qualification on cultural characteristics and value than Khun Milk including the study of only primary level, the occupation of house keeper, the dressing, and poor financial status of the family and the look which was not beautiful or fine; these things could be conveyed from using picture language in the elements of this comics.

3. Most audiences both in sub-culture or those living in Northeastern culture and dominant culture or those living outside Northeastern culture would decode the meaning and making sense corresponding directly to the issues aimed by author to convey (Preferred Reading). About the decoding and interpreting that were different from the point that the sender encode (Oppositional Reading) at most was the stereotype of laborer as the representative of people in the Northeastern region since each audience had different experience, way of life, and cultural background.